

Verongelijkt

Een nijdig mailtje van Bram hield me meer bezig dan ik wilde en dat betekent meestal dat er een knoop moeten doorgehakt. Bij Bram ging het om de vraag reageren of negeren? En als ik zou reageren: hoe dan?

Brams toon was bozig en zielig tegelijkertijd. 'Verongelijkt' was het woord dat in me opkwam, Bram stuurde mij een verongelijkt mailtje. En laten we eerlijk zijn: de staat van verongelijkheid stellen we niet op prijs. Verongelijkte mensen zitten anderen en zichzelf in de weg en worden niet als eersten uitgenodigd op bruiloften en partijen. Bij de Verongelijken gaan Aanklager en Slachtoffer hand in hand. Het Slachtoffer reikt zijn vrije hand uit opdat de Ander daar erkenning en medeleven in kan leggen; de Aanklager balt zijn vrije hand tot vuist om daarmee de Ander op afstand te houden. Verongelijkheid: een typisch geval van 'blijf wat dichterbij me uit de buurt'. Met die tegenstrijdige boodschap maakte Bram het mij niet makkelijker op hem af te stappen en hem joviaal op de schouder te slaan.

Nu moet ik bekennen dat hoewel het woord 'verongelijkt' op popte, de precieze betekenis ervan nog even voor me verborgen bleef. Ken jij die? Misschien een leuk moment om voor je verder leest de jouwe te formuleren.

Gelukt? Ik neem aan dat het een negatieve is. Iedereen aan wie ik het tot vroeg, komt tot iets dat de verongelijkte mens er niet aangenamer op maakt. Verongelijken zien we als enge, zeurderige rancuneuze mensen zonder wie de wereld beter af zou zijn.

Wanneer je er het woordenboek bij pakt, blijkt het net wat anders te liggen. Je komt uit bij het werkwoord 'verongelijken' en dat betekent 'iemand onrecht aan doen'; iemand die verongelijkt is, is in zijn ogen onrecht aangedaan. Zo simpel is het.

Soms hebben ze er natuurlijk zelf ook een aandeel en roepen ze het onrecht over zich af. Redders die ongevraagd de last van jan-en-alleman op hun schouders nemen, bezwijken op den duur onder het gewicht van hun verongelijkheid. De kernboodschap van Verongelijken bestaat uit twee woorden: 'Ik baal', waarmee ze aangeven dat ze één zijn geworden met de last die ze meesjouwen.

Voor mensen die met herstelrecht werken, geeft dat een mooi inzicht: verongelijkt zijn is een volkomen neutraal woord en in feite een voorwaarde om tot herstel te komen nadat je iets is aangedaan. Zonder verongelijkheid geen herstelrecht!

Het verongelijkt zijn levert simpelweg een energie oplevert die je positief zowel als negatief kunt inzetten. Negatief door de Aanklager met Slachtoffer hun omslachtige dans te laten uitvoeren; positief door assertief voor je zelf op te komen en de Ander aan te spreken op wat hij heeft gedaan of nagelaten. Echte herstelgerichte professionals zijn in staat de verongelijken hun energie de goeie kant op te laten stromen.

Bedankt Bram, speciaal voor jou en het leger der Verongelijken leggen we als teken van erkenning in jullie tot nu toe lege handen het standbeeld voor de Verongelijkte Mens. Het staat op de Wilhelminakade in Rotterdam.

Jan Ruigrok